

NORGES PARKINSONFORBUND ÅRSBERETNING 2022

Innhold

Innledning.....	3
Medlemmer.....	3
Forbundsstyret 1. januar – 31. desember 2022.....	3
Referansegrupper.....	5
Administrasjonen	5
Fylkes- og lokalforeninger	6
Økonomi og finansiering	6
Interessepolitikk.....	8
Frivillighetens år 2022	15
Likepersonsarbeid	16
Informasjonsarbeid	17
Arrangementer, kurs og seminarer	25
Internasjonalt samarbeid	28
Nasjonalt samarbeid.....	29
Representasjon i eksterne utvalg.....	32

Innledning

Forbundsstyrets årsberetning gir et inntrykk av aktiviteten gjennom året.

Forbundets fylkes- og lokalforeninger, styret og administrasjonen har i denne perioden jobbet med mål om å tilrettelegge samfunnet best mulig for mennesker med Parkinsons sykdom, atypisk parkinsonisme og pårørende.

2022 var året hvor aktivitetsnivået tok seg opp etter to år med strenge koronarestriksjoner. De to første månedene var fremdeles noe preget av delvis nedstenging, men fra februar/mars var landet åpent igjen og med ganske normal drift.

Regjeringen hadde utpekt 2022 som Frivillighetens år. Norges Parkinsonforbund markerte Frivillighetens år med ulike aktiviteter gjennom hele perioden, og det ble også kåret årets ildsjel og årets forening i egen organisasjon.

Forbundets arbeidsprogram, vedtatt av Landsmøtet 2021, var fokus for forbundets arbeid i hele 2022.

Forbundsstyrets årsberetning beskriver oppgavene forbundet har arbeidet med gjennom året. Årskonferansen ble gjennomført på Gardermoen Quality Hotel 12.-13. november.

Medlemmer

Norges Parkinsonforbund hadde 5620 betalende medlemmer ved utgangen av 2022. Dette er 110 flere medlemmer enn ved utgangen av 2021. Medlemmene fordeler seg på 3967 hovedmedlemmer, 727 nærmeste pårørendemedlemmer, 915 støtte-medlemmer og 11 æresmedlemmer.

I løpet av 2022 har 47 fylkes- og lokalforeninger tilgang til medlemsregisteret. Kontaktpersoner fra foreningene kan selv registrere endringer og ta ut medlemslister ved behov, etter fastsatte retningslinjer for personvern og medlemshåndtering.

Forbundsstyret 1. januar – 31. desember 2022

Leder:	Trygve Andersen
Nestleder:	Pål Christian Roland
Styremedlemmer:	Heidi E. Aadde Bye Kari Brekke Arnesen Ole-Stian Hansen Arnt Zimmermann Brita Faaberg
1. vara:	Trine Lise Corneliussen
2. vara:	Svein Arne Holst-Larsen

Forbundsstyret og ledelsen i Norges Parkinsonforbund. Bak fra venstre: Arnt Zimmermann, Svein Arne Holst-Larsen, Brita Faaberg, Pål Christian Roland, Heidi E. Adde Bye, Trine Lise Corneliusen og Malin Svinndal Gundersen. Foran fra venstre: Kari Brekke Arnesen, Britt Inger Skaane og Trygve Andersen. Ole-Stian Hansen var ikke til stede da bildet ble tatt.

Forbundsstyret har avholdt 5 møter (27.1., 10.-11.3., 8.6., 8.9. og 11.11.) og behandlet 52 saker.

[Link hjemmeside protokoller fra forbundsstyremøtene 2022](#)

Referansegrupper

I 2022 var det to referansegrupper i drift (opprettet i 2021 av styret).

Referansegruppe for brukermedvirkning i ParkinsonNet:

- Pål Christian Roland (Sør-Øst) fram til oktober
- Ole-Stian Hansen (Sør-Øst) fra oktober og ut året
- Kari Brekke Arnesen (Nord)
- Torbjørn Akersveen (Midt)
- Eli Lunde Wells (Vest) (trekker seg fra 2023)

Referansegruppe for opplæringsstrategi:

- Arnt Zimmermann (forbundsstyret)
- Kari Brekke Arnesen (forbundsstyret)
- Astrid Nielsen Skaug (Trøndelag)
- Cees Post (Follo)
- Åge Jensen (Agder)

Å lage en strukturert plan for opplæring av tillitsvalgte var et prioritert mål i 2022, etter ønske fra landsmøtet. Det ble satt ned en referansegruppe som jobbet frem en strategi for opplæring av tillitsvalgte. Denne inneholdt blant annet en plan for møter for tillitsvalgte med ulike verv, en plan for velkomst og ivaretagelse av nye tillitsvalgte i lokal- og fylkesforeninger, og planer for oppfølging av likepersoner og av brukermedvirkere. Strategien ble utprøvd og igangsatt, og sørger nå for at våre tillitsvalgte er bedre ivaretatt også i årene fremover. Strategien skal evalueres og revideres årlig.

Administrasjonen

Generalsekretær:	Britt Inger Skaanes
Assisterende generalsekretær:	Malin Svinndal Gundersen
Seniorrådgiver helsefag:	Ragnhild Stenshjemmet Støkket (40 % NPF og 60 % frikjøpt til PN)
Seniorrådgiver prosjekt- og organisasjon:	Kathrine Veland (foreldrepermisjon t.o.m. juni. 80 % f.o.m. 1.9.22)
Seniorrådgiver kommunikasjon:	Sverre Nilsen
Administrasjonskonsulent:	Zara Akhtar
Organisasjonsrådgiver:	Linda Paulsen Vik (foreldrepermisjon f.o.m. 12. oktober og ut året)
Informasjonsrådgiver:	Anette Bekkelund
Seniorrådgiver innsamling:	Anette Skram Hansen (80 % t.o.m. august, 100 % f.o.m. 1.9.)
Helserådgiver:	Lemia Boussaada (100 % engasjement hele 2022)

Administrasjonen har totalt sett 10 ansatte, og rundt 9 årsverk.

Forbundet har avtale om regnskapsføring med firmaet Det Lille AS ved Karin Clemet. Forbundets regnskap revideres av Unic Revisjon AS.

Fra venstre: Sverre Nilsen, Lemia Boussaada, Malin Gundersen Svinndal, Ragnhild Støkket, Linda Paulsen Vik, Britt Inger Skaanes, Annette Skram Hansen, Zara Akhtar og Anette Bekkelund. Kathrine Veland var ikke til stede da bildet ble tatt.

Fylkes- og lokalforeninger

- 12 Fylkesforeninger
- 35 Lokalforeninger
- 350 Tillitsvalgte

Norges Parkinsonforbund hadde ved utgangen av året 47 fylkes- og lokalforeninger, og er representert i alle landets fylker.

Østerdalen Parkinsonforening hadde 40-års jubileum i 2022. Forbundslederen var til stede ved feiringen som gikk av stabelen ved Rondane i juni.

Styreleder og administrasjonen besøkte 16 fylkes- og lokalforeninger fysisk i løpet av året. I tillegg er det hyppig kontakt og møter digitalt.

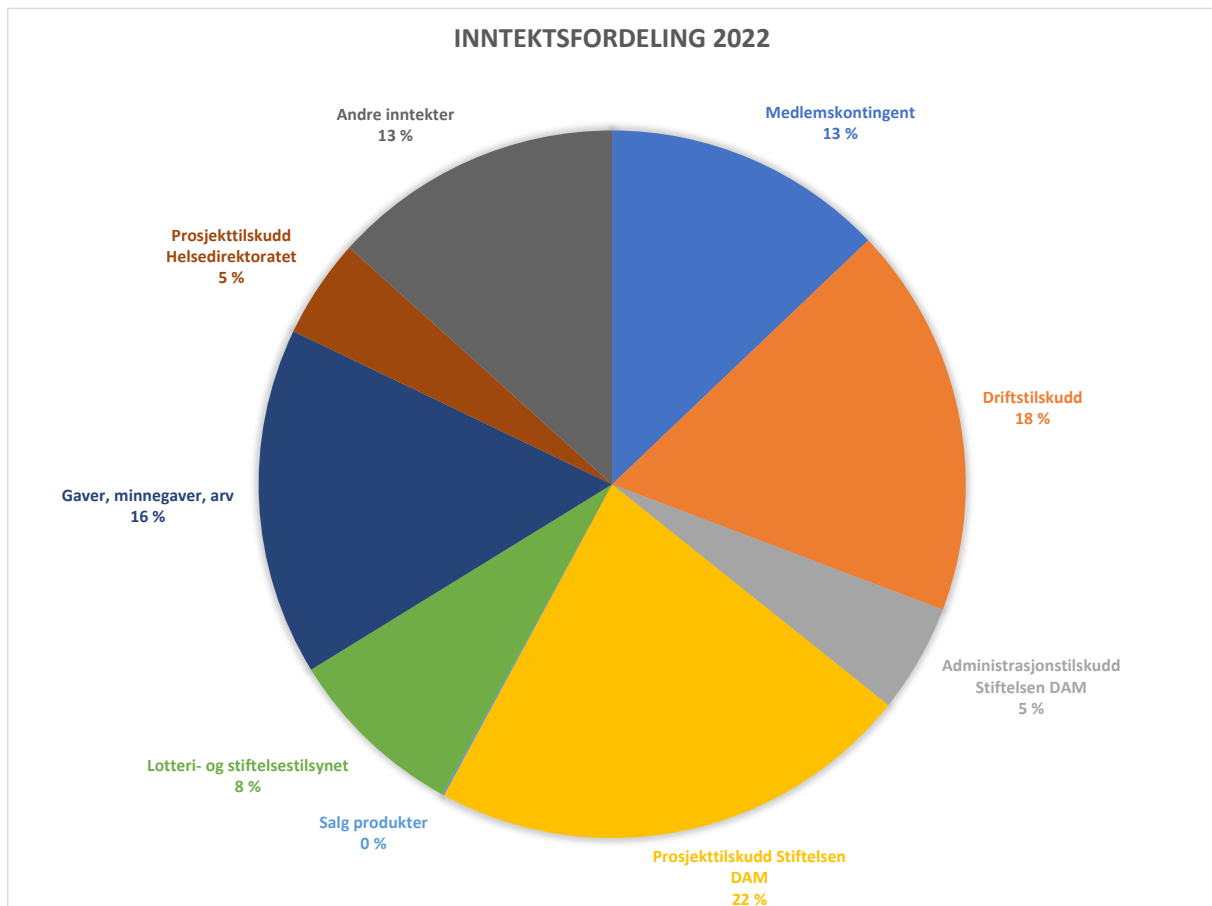
Fylkes- og lokalforeningene har egne årsmeldinger.

Økonomi og finansiering

Forbundsstyret følger med på budsjetter og regnskap basert på informasjon som fremlegges i forbundsstyremøtene.

Totale inntekter i 2022 var kr 18 713 361. Totale utgifter i 2022 var kr 17 842 703. Lønnskostnadene utgjorde 42 % av de totale kostnadene.

Resultatregnskapet viser etter finansposter et overskudd på kr 1 003 619.

Forbundets egenkapital er ved utgangen av året på kr 6 490 443. Forbundet legger tre år med overskudd bak seg. Det har vært en bevisst strategi fra forbundsstyret å bygge opp egenkapitalen etter en lengre periode med større investeringer og underskudd i 2017-2020.

Etter forbundsstyrets oppfatning er forutsetningen for fortsatt drift av Norges Parkinsonforbund til stede. Dette er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet.

Fundraising og innsamlede midler

2022 var femte året med fundraisingstrategien, og har vært et svært godt innsamlingsår. Norges Parkinsonforbund har med stor suksess gjennomført vedtatte fundraisingsstrategi for perioden 2017 – 2022.

Totalt ble resultatet på over 10,8 millioner kroner i 2022. Inntektene fordeler seg på arv og testamentariske gaver, minnegaver, faste givere, Facebook-innsamlinger, tilfeldige gaver og giverbrev per post.

Slik blir pengene fordelt:

Vi støtter norske forskningsprosjekter med over 3 millioner kroner. Resten av våre innsamlede midler bidrar med viktige tilbud til mennesker med parkinson over hele landet. Norges Parkinsonforbund er medlem av Fundraising Norge, og vi følger deres etiske regler og beste praksis for innsamling.

Totale kostnader i tilknytning til innsamlingsarbeidet i 2022 var ca. 1,9 millioner kroner. Av kostnadene står produksjonskostnader, porto og lønns- og honorarkostnader for størsteparten.

Vi forventer fortsatt god vekst i innsamlede midler i årene som kommer, og planlegger å ansette en ekstra ressurs i løpet av 2023, som i hovedsak vil håndtere giverserviceoppgaver.

Innsamlede midler kommer i hovedsak fra:

Minnegaver

Gaver som gis til minne om en avdød person, ofte i forbindelse med begravelse, ga ca. 1,4 millioner kroner i 2022 – opp ca. 100 000 kroner fra 2021.

Giverbrev

Giverbrevene er vår viktigste markedsføringskanal, og en viktig årsak til at også indirekte innsamlingskanaler som minnegaver og "tilfeldige" gaver vokser betydelig. Det ble sendt ut fire brev (mars, juni, september og november) som førte til bruttoinntekter på ca. 1 million kroner – ca. samme som i 2021.

Faste givere

Ved årsskiftet 2022/2023 har Parkinsonforbundet ca. 464 faste givere som bidrar på faste intervall – de fleste en gang per måned. Dette ga inntekter på rundt 800 000 kroner i 2022 – opp ca. 100 000 fra 2021. Det ble rekruttert 210 nye faste givere i løpet av året - disse ble i hovedsak rekruttert gjennom en TM-kampanje i november samt gjennom medlemsbladet Tema parkinson.

Andre innsamlinger

Gjennom Facebook-innsamlinger mottok vi ca. 340 000 kroner i 2022 – ca. samme som i 2021.

Tilfeldige gaver

Gaver som ikke kan knyttes til et eksakt tiltak vi har gjort (annonse, giverbrev, m.m.) kaller vi tilfeldige gaver. Her mottok vi ca. 400 000 kroner løpet av 2022 – ned ca. 800 000 kroner fra 2021.

Arv og testamentariske gaver

For første gang har arv og testamentariske gaver vært en vesentlig inntektskilde. Foruten noen mindre arvegaver, har vi mottatt to store arvegaver på henholdsvis 5,3 millioner og 1 million kroner. Vi opplevde også økt kontakt fra givere om testamenter.

Interessepolitikk

Interessepolitisk arbeid og påvirkning var også i 2022 en viktig del av forbundets arbeid både sentralt og lokalt.

Landsmøtet vedtok, gjennom arbeidsprogrammet for perioden 2021-2023, at forbundets helsepolitiske påvirkningsarbeid skal konsentrere seg om rehabilitering og ParkinsonNet.

Rehabilitering

Helseregionene har ulik praksis når det er snakk om henvisning til rehabilitering. Landsmøtet vedtok en uttalelse kalt «Lik rett til rehabilitering i spesialisthelsetjenesten». I uttalelsen påpekte forbundet at mennesker med Parkinsons sykdom og atypisk parkinsonisme opplever ulik praksis for henvisning og tilgang til rehabilitering i spesialisthelsetjenesten i landets fire helseregioner, og krevde at helsemyndighetene sikrer lik tilgang til rehabilitering i spesialisthelsetjenesten for alle, uavhengig av helseregion og bosted.

Norges Parkinsonforbund har blitt tilknyttet nettverket *Norge trenger en rehabiliteringsreform* og mener at dette nettverket er viktig for å nå målet om lik tilgang til rehabilitering i spesialist- og kommunehelsetjenesten. Aktørnettverket består av 25 aktører, inkludert paraplyorganisasjonene Hjernerådet og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO). Nettverket har foreslått ovenfor partiene i Helse- og omsorgskomiteen at arbeidet med en rehabiliteringsreform kan starte gjennom at Stortinget bidrar til at Helse- og omsorgsdepartementet oppretter en nasjonal tverrsektoriell ekspertgruppe som har deltagere fra både i og utenfor helsesektoren. For å få skape gode rehabiliteringstilbud krever dette ikke bare politisk vilje, men også praktisk handling.

Norges Parkinsonforbund har hatt dialog med noen private rehabiliteringssentre i Norge som tilbyr spesialisert rehabilitering i løpet av året. Forbundet har kontakt med sentrene for å se på samarbeid i utvikling av tilbud til personer med parkinsonisme. Institusjonene finansieres via de regionale helseforetakene.

Det stigende antallet med eldre og andelen med kroniske sykdommer har ført til en økning i etterspørselen etter helsetjenester. Det er godt forankret i fagmiljøet at personer med parkinson har behov for rehabilitering for å forebygge ytterligere funksjonstap. Til tross for behovet og etterspørselen, viser en evalueringsrapport utført på vegne av Helsedirektoratet i 2020, at *Opptrappingsplanen for rehabilitering og habilitering (2017-2019)* ikke har hatt ønsket effekt. Rapporten slår fast at det er 365 ulike måter å organisere rehabilitering på i kommune-Norge. I tillegg er det en uklar ansvarsdeling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten.

Norges Parkinsonforbund arbeider interessepolitisk med rehabiliteringsutfordringene for å sikre medlemmenes beste innen helsetilbudene. Det gjør vi ved å delta i høringer, gi innspill til høringsuttalelser, ha møter med politikerne og delta i nettverk for rehabilitering. Norges Parkinsonforbund kommer til å fortsette å påvirke arbeidet med rehabilitering både på egenhånd og sammen med aktørnettverket.

Annet politisk påvirkningsarbeid

Forbundet har i 2022 sendt inn 3 høringsvar med tematikken *Nasjonal helse- og samhandlingsplan, Nasjonal e-helsestrategi og Opptrappingsplan for psykisk helse*.

Forbundet inviterte sammen med Epilepsiforbundet, MS-forbundet, CP-foreningen og Hjernerådet til «Fest for hjernehelsefrivilligheten» under Arendalsuka. Det ble avspilt videohilsen fra kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen og egne filmer fra alle organisasjonene. Norges Parkinsonforbund viste «vervefilmen». Generalsekretær Britt Inger Skaanes holdt sammen med de andre generalsekretærene innlegg under arrangementet. Av inviterte gjester som holdt appeller, og som deltok var blant annet Michaela D. Gjerstad, leder Nasjonal koordineringsenhet ParkinsonNet, Anne Grethe Erlandsen, tidligere statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet, stortingsrepresentantene Tone Trøen (H), Tove Elise Madland (Ap) og Kristoffer Robin Haug (MDG). I tillegg var det innlegg fra generalsekretær i Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon Lilly Ann Elvestad, generalsekretær i Frivillighet Norge Stian Slotterøy Johnsen og generalsekretær Hans Christian Lillehagen i Stiftelsen Dam. Espen Lahnstein holdt brukerinnlegget under arrangementet.

Forbundet sendte i oktober inn høringsnotat til Helse- og omsorgskomiteen i Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2023, hvor hovedfokuset var omorganiseringen av tilskuddsordningene: *Informasjons- og veiledningsarbeid om neurologiske skader og sykdommer og Frivillig arbeid mv.* I tillegg ba vi om en bedre satsning på rehabilitering.

Forbundet har også vært engasjert i problematikk knyttet til impuls kontrollforstyrrelser som konsekvens av medikamentbruk. Vi har problematisert tematikken overfor Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten ved Pasientskadenemnda.

Statsbudsjettet 2023: Generalsekretær Britt Inger Skaanes og assisterende generalsekretær Malin Svinndal Gundersen deltok på muntlig høring i Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget, og fortalte politikerne at forbundet reelt er bekymret over manglende satsing på hjernehelse i regjeringens budsjettforslag. Vårt budskap var bekymring rundt fjerning av den eneste tilskuddsordningen for neurologiske sykdommer og kutt av driftstilskuddet til vår paraplyorganisasjon Hjernerådet. Vi ba om større forutsigbarhet i rammevilkårene.

Parkinson løftet inn i Stortinget: Liv Pilbeam er ung, har parkinson og er fulltidsarbeidende småbarnsmor. Hun fortalte sin historie om livet med parkinson i møte med SVs helsepolitiske talsperson, stortingsrepresentant Marian Hussein på Stortinget, sammen med forbundet. Fra venstre på bildet, (f.v): Generalsekretær Britt Inger Skaanes, stortingsrepresentant Marian Hussein (SV), seniorrådgiver helsefag Ragnhild S. Støkket, Liv Pilbeam og assisterende generalsekretær Malin Svinndal Gundersen.

I mars deltok Britt Inger Skaanes i paneldebatt hos FFO med tema: Politisk påvirkning og medvirkning. Hvordan kan organisasjonene være aktive samfunnsaktører lokalt?

Generalsekretæren deltok også i september i paneldebatt hos Pårørendealliansen om: hvordan vi kan tilrettelegge for bedre samarbeid mellom tjenesten og pårørende

I november var Skaanes i møte med Kulturminister Anette Trettebergstuen hos Blå Kors, i regi av Stiftelsen Dam. Temaet var den nye pengespillforskriften.

[En seier den for ansvarlige spillpolitikken - Stiftelsen Dam](#)

ParkinsonNet

Det er helseregionene som drifter og innfører ParkinsonNet i Norge. Forbundets primære oppgave har vært knyttet til brukerrepresentasjon.

ParkinsonNet har som overordnet mål å utvikle en helsetjeneste som skal bidra til at personer med Parkinsons sykdom og atypisk parkinsonisme får optimal behandling og anledning for best mulig

livskvalitet der de bor. Dette oppnås ved systematisk opplæring av helsefagpersonell, tverrfaglig samarbeid mellom faggruppene, helsetjenesten og kommunene og involvering av brukeren.

Utviklingen av ParkinsonNet har også i 2022 vært en viktig interessepolitisk sak for forbundet. I 2022 ble iverksettelsen satt i gang over hele landet og i utgangen av året var det kun Østfold som manglet oppstart grunnkurs og etablering av nettverk. Nordland, Helse Midt, Helse Vest og Helse Sør-Øst hadde alle nye grunnkurs gjennom året.

[En milepæl er nådd - https://parkinson.no/aktuelt/en-milep%C3%A6l-er-n%C3%A5dd](https://parkinson.no/aktuelt/en-milep%C3%A6l-er-n%C3%A5dd)

Generalsekretæren var til stede på de fleste nye grunnkurs og holdt 30 minutters innlegg 1. kursdag. På alle steder var også brukere som delte åpent, ærlig og raust om sine erfaringer med hvordan det er å leve med parkinson. Noen med parkinson selv og noen pårørende. Ved noen av grunnkursene var også brukerrepresentanter og/eller tillitsvalgte til stede som observatører.

I mai var vi i ParkinsonNet-møte med Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). Det ble orientert om ParkinsonNet for å sikre at også ny politisk ledelse er kjent med arbeidet som gjøres og om hvor mange fagpersoner som er en del av det faglige nettverket.

Bilde fra møte i Helse- og omsorgsdepartementet mai 2022. Fra venstre: Michaela D. Gjerstad (leder nasjonal koordineringsfunksjon ParkinsonNet), Karen Simonsen (nasjonal koordinator ParkinsonNet), generalsekretær Britt Inger Skaanes (Norges Parkinsonforbund), Karl Kristian Bekeng (statssekretær Helse- og omsorgsdepartementet), Silje Bjerknes (regional koordinator og prosjektleder ParkinsonNet, Helse Sør-Øst), Kashif Waqar Faiz (spesialrådgiver Helse- og omsorgsdepartementet). Fotograf og også med i møtet: Odd Bakken (spesialrådgiver, Helse- og omsorgsdepartementet).

Brukermedvirkning ParkinsonNet

Helseregionene og de ulike nettverkene har hatt varierende fremdrift og gjennomføringsmåte i forbindelse med implementeringen av ParkinsonNet. Det har også ført til at brukermedvirkningen har variert. Norges Parkinsonforbund vil fortsatt følge utviklingen tett og bidra til at fremdriften opprettholdes i henhold til prosjektplanen.

Brukermedvirkere fra Norges Parkinsonforbund er med i utvikling og drift av helsemodellen på systemnivå, tjenestenivå og individnivå.

Systemnivå

Det var i utgangen av 2022 med én person fra Norges Parkinsonforbund på systemnivå i den nasjonale koordineringsfunksjonen. Her deltar de som er overordnet ansvarlig for at ParkinsonNet-modellen skal iverksettes etter Plan for nasjonal iverksetting av ParkinsonNet.

Tjenestenivå

De to pilotområdene i Rogaland og Oslo har fortsatt arbeidet i sine regioner, og hvert av områdene har lokale brukermedvirkere fra tilhørende fylkesforeninger på tjenestenivå. Også de andre ParkinsonNet-områdene har oppnevnt og/eller er i gang med formell oppnevning av brukermedvirkere. I ParkinsonNet-områdene oppnevnes som oftest to brukermedvirkere, antallet varierer tilpasset lokale forhold i hvert enkelt tilfelle (ref. prosjektplanen pkt 5.2.).

Det er imidlertid ulik praksis i forhold til formell oppnevning i de ulike helseregionene. Parkinsonforbundet jobber med å påvirke Nasjonal koordineringsenhet for å få på plass gode rutiner for formell oppnevning og oppfølging av brukermedvirkning i nye og eksisterende ParkinsonNet-områder.

31.12.22 er de totalt 18 formelt oppnevnte brukerrepresentanter tilhørende Norges Parkinsonforbund i forbindelse med ParkinsonNet. Oversikten over disse ligger på hjemmesiden og blir oppdatert etter hvert som de formelle oppnevningene er gjort. Brukermedvirkere blir jevnlig oppfordret til å ta generelt nettkurs for brukermedvirkere, i regi av FFO.

<https://parkinson.no/om-forbundet/organisasjonshandbok/brukermedvirkning>

Individnivå

Brukermedvirkning på individnivå skjer i møte mellom person med parkinson og pårørende og fagperson. Vi informerer om oversikt over fagpersoner med parkinsonkompetanse (fagpersonregisteret) til våre medlemmer, blant annet i medlemsblad.

Møteplasser

I regi av forbundet ble det i 2022 gjennomført to digitale fellesmøter (vår og høst), samt en fysisk samling (oktober) for formelt oppnevnte brukermedvirkere og tillitsvalgte ledere. I tillegg til lokale møter i forkant av oppstart i nye ParkinsonNet-områder. Det er varierende hvor mye brukermedvirkere har blitt involvert fra helseforetakets side, og det er fremdeles behov for informasjon, forventningsavklaringer og hvem som gjør hva i denne forbindelse.

Det er også en intern referansegruppe i NPF med en representant fra hvert av de fire helseregionsområdene, Nord, Midt, Vest og Sør-Øst. Dette for å informere hverandre om status og utveksle erfaringer så langt i prosjektet. Det ble gjennomført totalt fire møter i denne gruppen. Tilbakemeldingene fra møtene har vært positive, og erfaringsutveksling nødvendig.

Norges Parkinsonforbund og Nasjonal koordineringsfunksjon (tilknyttet Nasjonal kompetansetjeneste for bevegelsesforstyrrelser) har tett dialog og samarbeid, og månedlige møter om status av drift og utvikling av ParkinsonNet.

Bilde fra samling for brukermedvirkere i ParkinsonNet 19. oktober 2022.

Fagpersonregister

Fagpersonregistret gjør det enklere å få oversikt over aktuelt helsepersonell med parkinsonkompetanse. Norges Parkinsonforbund bidro med råd og innspill til Helse Vest i forbindelse med overgangen til nytt fagpersonregister. Nåværende register var i drift fra vinteren 2022.

I nytt fagpersonregister er det lagt opp til geografiske søkemuligheter, samt bedre system for profiloppdateringer og justeringer av den enkelte fagperson.

Fagveiledere i ParkinsonNet har deltatt aktivt og vært til god hjelp i forbindelse med nettmøter og andre aktiviteter forbundet har gjennomført i 2022.

[ParkinsonNet - oversikt over fagpersoner - https://parkinsonnet.ihelse.net/](https://parkinsonnet.ihelse.net/)

Deep Brain Stimulation (DBS)

I 2022 deltok generalsekretær i referansegruppen for Flerregional behandlingstjeneste for dyp hjernestimulering (DBS) ved Parkinsons sykdom, som skal sikre god kvalitet og tilgjengelighet for utredning og behandling innen DBS for personer med Parkinsons sykdom. Referansegruppen gjør en årlig vurdering av tjenesten, og årsrapport vedlegges.

[Flerregional behandlingstjeneste for dyp hjernestimulering \(DBS\) - 2022 - Forskningsprosjekter \(ihelse.net\)](https://parkinsonnet.ihelse.net/)

I 2022 ble 72 personer DBS-operert i Norge, 49 på Oslo Universitetssykehus og 23 på St.Olavs hospital i Trondheim.

For 2022 var forbundet tilbakemelding vedrørende DBS: «De som blir operert og pårørende er fornøyd med den relativt korte ventetiden fra de får tilbudet til de er operert, særlig dersom man er

villig til å reise litt for å la seg operere. De fleste opplever en god oppfølging fra operasjonssenteret det første året. De får lett tak i behandlende personell som kan hjelpe og veilede ved behov. En del melder om utrygghet ved overføring til lokal nevrologisk avdeling. De rapporterer om manglende kunnskap og usikkerhet hos behandlere. Norges Parkinsonforbund ser behovet for å fortsette skolering av nevrologer og parkinsonsykepleiere utenfor operasjonssentrene. Noe av utryggheten er knyttet til prosedyrer i forbindelse med operasjoner, MR og justeringer av stimulator. Norges Parkinsonforbund ønsker disse prosedyrene beskrevet i NevroNEL. Vi setter pris på referansegruppens villighet til å jobbe for å få dette på plass.»

På St.Olavs hospital ble det høsten 2022 tatt initiativ til å trene på DBS-programmering sammen med leger/nevrologer og pasienter.

<https://parkinson.no/aktuelt/trener-dbs-programmering-sammen>

Norsk Parkinsonregister og biobank

Registerets formål er å sikre god kvalitet og enhetlig diagnostikk, behandling og oppfølging av pasienter med Parkinsons sykdom og atypisk parkinsonisme. I tillegg vil registeret være en viktig ressurs og informasjonsbase for forskning.

Det ble i løpet 2022 gjort flere tiltak og forbedringer for å få opp tallet på antall registrerte. I løpet av året ble det utført forbedringer og nå kan pasientene selv samtykke digitalt på eget initiativ, og bidra med pasientrapporterte data uten at dette krever administrasjon ved avdelingene. Dette ble samtidig markedsført fra Norges Parkinsonforbund sin side med blant annet innlegg på Facebook samt artikkel i medlemsbladet.

Så langt er det registrert **1935** bakgrunnskjemater i Norsk Parkinsonregister og biobank, av disse har 1790 pasienter bekreftet diagnose fra avdeling/behandler. 122 pasienter har fått bekreftet diagnosen ute på avdelingene i desember, mens 10 pasienter samtykket digitalt til deltakelse i registeret. Ved årsskiftet er det 145 pasienter som fortsatt ikke har fått bekreftet diagnose på en avdeling, så vet vi ikke om er reelle eller unike pasienter. Det jobbes kontinuerlig med å forbedre registret slik at flere skal delta.

<http://www.parkinsonregister.no/>

[Parkinsonregisteret først ute med ny pasientløsning - Helse Stavanger \(helse-stavanger.no\)](#)

Neuro-SysMed

Neuro-SysMed er det første senteret for fremragende forskning (SFF) med ekspertise innen klinisk behandling i Norge. Neuro-SysMed fokuserer på fire sykdommer: multipel sklerose (MS), Parkinsons sykdom (PS), amyotrofisk lateral sklerose (ALS) og demens.

I 2022 har senteret startet opp to store nasjonale forskningsstudier innenfor parkinson, No-Park og Strat Park. Senteret og brukerrådet er opptatt av å fremme klinisk forskning og bryte ned barrierer for å starte og delta i studier.

www.neuro-sysmed.no

DECODE PD

Landets første forskningssenter kun for Parkinsons sykdom ble høsten 2022 etablert i Bergen. K.G. Jebsen-senteret har fått navnet DECODE PD og vil motta nærmere 50 millioner kroner de neste årene. Forskningssenteret har som mål å finne en mer presis diagnostisering og nye behandlinger som kan bremse utviklingen av Parkinsons sykdom. Det nye K.G. Jebsen-senteret for Parkinsons

sykdom vil fokusere på oppdagelse og utvikling av nye behandlinger for parkinson, og vil vesentlig styrke parkinsonforskningen her i landet. Senteret vil være et viktig bidrag i arbeidet med å skape økt oppmerksomhet rundt sykdommen og involvere brukere og pårørende i nye behandlingsstudier.

Fra venstre: Administrerende direktør i Helse Bergen, Eivind Hansen, klinikkdirektør Torhild Vedeler, generalsekretær i Norges Parkinsonforbund, Britt Inger Skaanes, senterleder Charalampos Tzoulis, utdelingsansvarlig Anne Marie Haga, K.G. Jebsen stiftelse, dekan Per Bakke, Det medisinske fakultet.

Impulskontrollforstyrrelser

Impulskontrollforstyrrelse er en vanlig bivirkning av medikamenter som gis for å lindre bevegelsessymptomene ved Parkinsons sykdom. Særlig utløses denne bivirkningen av dopaminagonister.

Norges Parkinsonforbund har sammen med advokatene og Nasjonal kompetansetjeneste for bevegelsesforstyrrelser gjennom flere år jobbet for å få endret praksis i forbindelse med pasientskadeerstatning.

Ved årsskiftet 2021/2022 kom et gjennombrudd og Norges Parkinsonforbund skrev denne saken: <https://www.helseklage.no/forside/nyheter/parkinsons-pasienter-som-mister-impulskontrollen-kan-faa-erstatning-ved-informasjonsvikt>

www.helseklage.no

I 2022 har forbundet fortsatt arbeidet med å spre informasjon og kunnskap om impulskontrollforstyrrelser og støtter samtidig forskningsprosjekter på dette feltet.

Frivillighetens år 2022

Aktiviteter og arrangementer

Regjeringen utpekte 2022 som Frivillighetens år. I denne forbindelse markerte Norges Parkinsonforbund sammen med frivillighets-Norge Frivillighetens år gjennom hele 2022. Det var

store og små aktiviteter og arrangementer både lokalt og nasjonalt. Mye av grunnmuren i vår organisasjon er tuftet på frivillighet, og derfor var dette en ekstra mulighet til å takke våre frivillige i mange sammenhenger i løpet av året, både ved arrangementer, i medlemsbladet og i sosiale medier.

I tillegg var Frivillighetens år 2022 en anledning som ble benyttet til å invitere alle våre medlemmer til å foreslå kandidater til to priser: Norges Parkinsonforbunds ildsjelpris og Årets forening i Norges Parkinsonforbund. Prisene ble delt ut i forbindelse med forbundets årskonferanse i november. Styret var jury. Prisen gikk til noen som hadde utmerket seg ekstra tuftet på våre verdier; optimisme, varme, håp og medmenneskelighet. Vinnere ble hhv Edgar Valdmanis – leder Oslo og Akershus Parkinsonforening, og Trøndelag Parkinsonforening (motivet på forsiden).

Trøndelag Parkinsonforening var med på «Sykkelturen 2022», i regi av landets frivillighetsentraler i perioden 21. mai til 15. august, med start i Nordkapp og avslutning i Arendal i forbindelse med Arendalsuka. De valgte å melde seg på for å øke synligheten for parkinsonsaken de dagene «Sykkelturen» pågikk i Trøndelag.

Den internasjonale Parkinsondagen var en del av Frivillighetens år 2022 og ble markert i samarbeid med Lørenskog Parkinsonforening med et arrangement i Lørenskog Hus 31. mars.

Arendalsuka var også preget av Frivillighetens år 2022. Forbundets frivillige tillitsvalgte fra lokalforening i Agder var godt representert og synlige for publikum. De delte ut informasjon og var tilgjengelige for spørsmål under arrangementet.

Likepersonsarbeid

Likepersonsarbeid på nett

På parkinson.no finnes en oversikt over de av våre likepersoner som har gitt sin godkjenning til å kunne kontaktes via telefon eller e-post fra personer med Parkinsons sykdom, atypisk parkinsonisme

eller pårørende som trenger noen å snakke med. Det finnes ulike likepersonsgupper på Facebook som likepersoner har startet opp på eget initiativ.

Likepersonskurs

I 2022 ble det avholdt likepersonskurs på Gardermoen 14. september. Nettkurs for nye likepersoner er tilgjengelig til enhver tid for medlemmer som ønsker. I 2022 fikk vi 10 nye likepersoner som hadde gjennomført nettkurset.

Lokalt likepersonsarbeid

Det meste av likepersonsarbeidet i organisasjonen foregår i fylkes- og lokalforeningene. Hvilket likepersonsarbeid som gjennomføres lokalt, avhenger av samarbeidet mellom forening og tilhørende likepersoner. 43 likepersoner rapporterte om gjennomførte likepersonsaktiviteter i 2022.

Registrerte likepersoner

Ved utgangen av 2022 har Norges Parkinsonforbund 72 registrerte likepersoner (en liten nedgang fra 2021 hvor det var 78). Antallet gjelder likepersoner som har gjennomført kurs i forbundets regi, og som deretter har inngått kontrakt om likepersonsarbeidet med forbundet. Kontrakten må fornyes hvert tredje år.

Parkinsontelefonen

Parkinsontelefonen har videreført tilbudet fra tidligere år, og har hatt ordinær åpningstid mandager fra 12-16 og onsdager 12-21. I gjennomsnitt er det ca. 1 innringer per vakt. Denne tjenesten har besvart totalt 130 samtaler i 2022. Dette er en nedgang på 64 samtaler fra året før. Tilbudet er annonsert via hjemmesider, sosiale medier, e-post, medlemsbladet Tema parkinson og i mapper til nydiagnostiserte.

Informasjonsarbeid

Kommunikasjonsstrategi

Administrasjonen utarbeidet i 2022 en kommunikasjonsstrategi og profilmanual i samarbeid med kommunikasjonsbyrået Leidar. Formålet med kommunikasjonsstrategien er å sikre en tydeligere styringsretning for NPF når det gjelder kommunikasjon, og bidra til at administrasjonen effektivt kan prioritere saker og kampanjer.

Strategien skal derfor sørge for en tydeligere rød tråd i all kommunikasjon med NPFs ulike målgrupper.

Dette kan gi økt gjennomslagskraft og oppmerksomhet eksternt, noe som igjen kan bidra til å nå fastsatte ambisjoner og mål. Kommunikasjonsstrategien vil i 2023 bli implementert i det daglige arbeidet i administrasjonen.

Informasjon til nydiagnostiserte

Norges Parkinsonforbund sender ut informasjonmapper beregnet på nydiagnostiserte til nevrologiske avdelinger etter bestilling. Mappene inneholder enkelte av forbundets brosjyrer som er relevante for personer som nettopp har fått en parkinsondiagnose. I 2022 oppdaterte vi med ny og justert tekst både på selve omslagsmappen og med brosjyren «Kort om Parkinsons sykdom» som

vedlegg inne i mappen. Det ble i alt sendt ut 85 mapper til tre ulike helseforetak/sykehus fordelt på hele landet i denne perioden.

Informasjon til nye medlemmer

Nye medlemmer i Norges Parkinsonforbund får tilsendt velkomstbrev ved innmelding. Velkomstbrevet inneholder medlemsnummer og annen relevant informasjon. Velkomstbrevet sendes på e-post dersom medlemmet har oppgitt e-postadresse.

Undervisning

Seniorrådgiver helsefag Norges Parkinsonforbund og nasjonal fagveileder for sykepleiere i ParkinsonNet, Ragnhild Støkket, har undervist på alle grunnkurs og fagdager i forbindelse med ParkinsonNet. I tillegg har hun undervist studenter på høgskoler, fagpersoner og ansatte på sykehjem og i omsorgstjenesten i flere kommuner i hele landet, og i lokale parkinsonforeninger.

E-læringskursene «Parkinsonmedisin» og «Matvett på nett» er nå lagt inn på kompetansebroen sitt E-læringsystem i Oslo og Viken, Innlandet, Trøndelag og Sørlandet. Kursene blir mye brukt, så vi antar å ha nådd mange flere enn 300.

Medlemsbladet Tema parkinson

Medlemsbladet ble gitt ut med fire utgivelser, ett per kvartal. Tematikken er ment å skulle informere, inspirere og engasjere, samt knytte medlemmer nærmere til forbundet og til parkinsonsaken. Innholdet skal gjenspeile organisasjonens verdigrunnlag.

Hovedtemaer i 2022 var frivillighetens år, forskning, pårørende, og verdigrunnlaget.

I hver utgave er det med portrettintervjuer med personer med parkinson, pårørende, og personer fra fagmiljøer, samt annet aktuelt og relevant tematikk knyttet til sykdommen og dens utfordringer. Interne og eksterne annonser er også fast med i hver utgave. Fagmiljøer vi har tett kontakt med bidrar innenfor sine områder. Professor Espen Dietrichs bistår med kvalitetssikring av innhold ved behov.

Bladet blir trykket i 6200eksemplarer og sendt hjem til alle medlemmer, utvalgte samarbeidspartnere, neurologiske avdelinger, utvalgte politikere, samt øvrige interesserte. Alle utgavene ligger tilgjengelig på våre hjemmesider som PDF-filer. Medlemmer og faste mottakere får den fysiske utgaven i sine postkasser først, før det blir publisert digitalt i etterkant. Fra 2022 er det produsert lydfiler av hver utgave gratis gjennom Norsk lyd- og blindeskriftsbibliotek (NLB). Filene ligger på hjemmesiden.

Link: [Medlemsblad - Norges Parkinsonforbund](#)

Forsiden på de fire utgavene av medlemsbladet Tema parkinson i 2022.

Hjemmesider

Forbundets hjemmeside www.parkinson.no er en viktig informasjonskanal for å nå personer med Parkinsons sykdom og atypisk parkinsonisme, pårørende, helsepersonell og andre interesserte. Antall besøkende på siden er økende, og i 2022 viser statistikken over 520 000 unike sidevisninger, mot cirka 490 000 unike sidevisninger i 2021. Den mest besøkte siden er «tidlige tegn på parkinson». Fylkes- og lokalforeningene har egne sider under parkinson.no, hvor lokale webredaktører selv publiserer nyheter fra foreningene og informasjon om ulike aktiviteter.

Forbundets administrasjon har fulgt opp foreningenes webredaktører, og bistått i arbeidet med å publisere innhold på foreningenes egne hjemmesider. I 2022 har det ikke blitt arrangert fysiske, større webredaktørkurs med representanter for alle foreninger, men det er gjennomført en rekke digitale webredaktørkurs for enkeltforeninger, og jevnlig individuell opplæring og oppfølging av webredaktører i flere fylkes- og lokalforeninger. Administrasjonen har som en del av strategien for opplæring av tillitsvalgte gjennomført et digitalt introduksjonskurs i hjemmesidearbeid for foreningene.

Sosiale medier

Forbundets tilstedeværelse i sosiale medier er økende. Administrasjonen har satt ned en egen redaksjonskomité for publisering, som møtes annenhver uke for å samkjøre informasjonsarbeidet.

Facebook

Forbundets Facebook-side opplever stadig økende besøkstall. Ved utgangen av 2022 var det nærmere 8 700 personer som følger vår Facebook-kanal (en økning på ca 700 personer fra året før). Facebook har hatt en positiv utvikling gjennom hele 2022, og blant annet verveannonsene som promoteres til også nye grupper som «ikke-medlemmer» og følgere på Facebook, treffer godt og bidrar sterkt til at forbundet kan invitere nye personer til å følge vår kanal. Facebook-siden oppdateres flere ganger i uken med aktuelt stoff, og engasjementet knyttet til de publiserte postene er økende.

<http://facebook.com/norgesparkinsonforbund>

Instagram

Ved utgangen av 2022 hadde Norges Parkinsonforbund 1175 følgere på Instagram-kanalen, noe som er en økning på 265 personer siden utgangen av 2021. Instagram-innlegg brukes til en bredere synliggjøring av Parkinsons sykdom og atypisk parkinsonisme. Av innlegg i 2022 var blant annet intervjuer med fagpersoner som delte gode råd, innlegg i forbindelse med fundraisingsarbeid, filmer i forbindelse med vervekampanje, samt story-innlegg med «der og da»-informasjon (som blir liggende i 24 timer før det forsvinner) i forbindelse med webinarer og arrangementer. Blant annet «trenger du noen å snakke med» de dagene hvor Parkinsontelefonen er åpen.

<https://www.instagram.com/norgesparkinsonforbund/>

Twitter

Ved utgangen av 2022 hadde forbundet 280 følgere på Twitter, noe som viser en liten økning på ca 20, fra 2021. Kontoen følges av politikere, andre organisasjoner, personer som selv har Parkinsons sykdom eller atypisk parkinsonisme, pårørende og andre interesserte. Twitter-meldinger om forbundets medlems- og informasjonstilbud og andre aktuelle saker publiseres ved jevne mellomrom.

www.twitter.com/norgesparkinson

YouTube

Norges Parkinsonforbunds kanaler på YouTube blir løpende oppdatert med våre nyeste videoer. Videoene blir organisert i temabaserte spillelister slik at det skal være enklere å finne frem til relevant informasjon. Forbundets hovedkanal «ParkinsonNorway» har i overkant av 800 «abonnenter». Mens kanalen Se: Parkinson, som også administreres av forbundet har nærmere 200 abonnenter. Forbundet har etter hvert opparbeidet et stort film- og videoarkiv. Se: Parkinson inneholder 53 videoer, mens ParkinsonNorway har over 360 videoer.

www.youtube.com/parkinsonnorway

Medieomtale

Antall saker om Parkinsons sykdom og atypisk parkinsonisme i mediene er økende. Det er ofte saker om parkinsonisme daglig i lokale medier. Totalt sett har 2022 også vært et år hvor Parkinsons sykdom og parkinsonisme har blitt synliggjort bredt gjennom et stort antall oppslag i media, og administrasjonen har sammen med våre fylkes- og lokalforeninger og mange enkeltpersoner med parkinson fått synliggjort ulike parkinsontemaer og fått fram viktige enkelthistorier.

Faksimile fra NRK Sápmi TV 13.5 og radio og nettsak 25.5: om Dragan og hans håndtering av parkinson i hverdagen og om helsetilbudet i Finnmark. Samt faksimile fra Norsk Ukeblad og klikk.no om pårørende – Kirsten som er kona til Edgar Valdmanis – fylkesleder i Oslo og Akershus Parkinsonforening.

Av konkrete medieoppslag forbundet sentralt har jobbet med i 2022 nevnes noen sentrale:

- Den tidligere NRK-programlederen Ivar Dyrhaug sto fram i VG i februar og fortalte om livet med Parkinsons sykdom. Oppslaget fikk forsiden og flere sider i papiravisen, i tillegg til en bred digital omtale i avisen. Administrasjonen var sentral i innsalget til avisen. Saken ble i tillegg omtalt i et stort antall øvrige medier.
- Handikapnytt og diskriminering: <https://www.handikapnytt.no/uakseptabel-utelivsdiskriminering/>
- Avisa utrop: Parkinson og diskriminering: <https://www.utrop.no/nyheter/nytt/321266/>
- Dagens Medisin og åpning av nytt forskningssenter: <https://www.dagensmedisin.no/forskning-haukeland-universitetssjukehus-hjernehelse/nytt-senter-for-parkinsons-forskning/204970>

- NRK Sørlandet og virtuell parkinsontrening: <https://www.nrk.no/sorlandet/kjemper-mot-sykdommen-med-vr-briller-1.16207977>
- NRK Sapmi og livet med parkinson i Finnmark. <https://www.nrk.no/sapmi/dragan-cubriilo-adda-okto-doarrut-parkinson-davddain-1.15964297>
- Dagens Medisin og Parkinsonregisteret: <https://www.dagensmedisin.no/hjerneehelse-kvalitetsregistre-parkinson/parkinsonregisteret-forst-ute-med-ny-losning-som-skal-sorge-for-mer-pasientdata/202397>
- NRK og impulskontrollforstyrrelser: <https://www.nrk.no/norge/kona-til-terje-ble-svindlet-for-2-millioner-etter-parkinson-behandling-1.15868323>
- NRK og etableringen og parkinsonforskning i Bergen: <https://www.dagensmedisin.no/forskning-haukeland-universitetssjukehus-hjerneehelse/etablerer-forskningssenter-for-parkinsons-sykdom-i-bergen/317291>
- Dagsavisen og «Den siste filmen»: <https://www.dagsavisen.no/kultur/2022/09/10/karianne-ma-fullfore-den-siste-filmen/>
- Vi.no og atypisk parkinsonisme: <https://www.vi.no/helse/nina-helene-fikk-parkinson-som-47-aring/75468472>
- Seniorrådgiver helsefag Ragnhild Støkket i forbundet deltok som leder i brukerrådet i Statens helsetilsyn, i debatt i NRKs Dagsnytt 18 5. september med NAV-direktør Hans Christian Holte. <https://tv.nrk.no/serie/dagsnytt-atten-tv/202209/NNFA56090522/avspiller>

Henvendelser om parkinsonisme

Spørsmål og svar (SOS) med fagpersoner

SOS-tjenesten er et løpende tilbud på hjemmesiden der man kan sende inn spørsmål som blir besvart av fagpersoner i løpet av ca. en uke. Svarene publiseres på hjemmesidene parkinson.no. Spørsmål og svar bli anonymisert, og ligger tilgjengelig for alle på hjemmesiden i minimum en måned.

I 2022 har vi hatt flere prosjekter der fagpersoner har deltatt på nettmøter/arrangementer hvor publikum kan stille spørsmål. Administrasjonen vurderer jevnlig om det er temaer fra spørsmålene som burde tas inn i hjemmesidenes øvrige informasjonstekster. Det kom i gjennomsnitt 40 henvendelser pr uke. Dette er en økning på 10-20 henvendelser pr uke i forhold til 2021.

www.parkinson.no/sos

Rådgivning over telefon

Våre helsefaglige rådgivere svarer daglig på flere henvendelser vedrørende sykdommen og utfordringer relatert til den. Både helsepersonell, pårørende og personer med parkinsonisme tar kontakt på e-post, telefon og SOS-tjenesten.

Det var noe redusert bemanningskapasitet i forbindelse med rådgivning i en periode høsten 2022.

Det kan ta opptil tre dager før det er kapasitet til å svare. Vi ringer alltid opp igjen så fort vi får mulighet. Det er ofte de samme spørsmålene som går igjen, mange av dem er allerede besvart under

«spør en fagperson». Tematikk på ofte stilte spørsmål: ulike bivirkninger av parkinsonmedisiner, spørsmål rettet mot kommunalhjelp, spørsmål om avansert behandling, rehabilitering, endret funksjonsnivå, og økte symptomer. I år har vi hatt økende henvendelser med bekymringer i forbindelse med psykisk helse.

Fra og med august til og med desember var det 413 innkomne telefonhenvendelser i forbindelse med denne tjenesten.

Nye filmer

Trygg i vann

Norges Parkinsonforbund har erfart at det er manglende kunnskap om faren for drukningsulykker både blant personer med parkinson, pårørende, helsepersonell og badevakter. Derfor ble kampanjen «Trygg i vann» med egne svømmevettregler ved parkinson sykdom produsert og lansert.

Det er laget tre animasjonsfilmer for å spre kunnskap om trygg svømming både til helsepersonell og offentligheten. Filmene ble gjort tilgjengelig i våre kommunikasjonskanaler:

YouTube, hjemmeside, Facebook, Instagram, medlemsbladet «Tema parkinson», vist i forbindelse med arrangementer og kurs i ParkinsonNet og ved interne arrangementer i Norges Parkinsonforbund. I fremtiden er målet å spre filmene også til og via andre aktører, bl.a. ulike fagfora med målgruppen fagpersoner, NKB, rehabiliteringssentre, Norges Livredningsselskap, reklamefrie dager. Animasjonsfilmene kan også danne grunnlag for andre virkemidler som brosjyremateriell for utdeling til lokalforeningene, plakater, og svømmevett-regler i brosjyreformat.

Filmene og budskapet vil være like aktuelle i årene fremover og vil jevnlig bli publisert på nytt årlig. Prosjektet er støttet av Stiftelsen Dam.

Link til filmene:

[Trygg i vann med parkinson - svømmevettregler - YouTube](#)

[Trygg i vann med parkinson: Tips til personer med parkinson og pårørende - YouTube](#)

[Trygg i vann - helsepersonell - YouTube](#)

Vervekampanjefilm

Forbundet jobber kontinuerlig med å verve flere medlemmer. Som medlem i Norges Parkinsonforbund står du aldri alene, er vårt budskap. Vi ønsker å ha med flest mulig personer med parkinson og pårørende i fellesskapet og har flere typer medlemskap, enten du har Parkinsons sykdom, er pårørende eller ønsker å være støttemedlem. Etter pandemien med mye isolasjon og begrensninger for sosiale muligheter, har det vært viktig å få med flere i fellesskapet. Prosjektet er støttet med midler fra Stiftelsen Dam.

[Bli en del av fellesskapet du også! - https://www.youtube.com/watch?v=ZEob1Nj5YgY](https://www.youtube.com/watch?v=ZEob1Nj5YgY)

Nye podkaster

Til sammen 8 episoder med ParkisPodden Forskning ble produsert og lansert i 2022. I ParkisPodden Forskning møter du noen av de fremste norske og internasjonale forskerne som ser på ulike aspekter ved Parkinsons sykdom.

Produsert av Tid og Lyst AS. Støttet av Stiftelsen Dam.

<https://parkinson.no/parkispodden>

Nye brosjyrer

Optrykk av folder om likepersoner, og produksjon av folderen «Bli en del av fellesskapet»

Parkinsons sykdom - folder

Det ble produsert og trykket opp en åtte siders folder om Parkinsons Sykdom. Parkinsonisme er en samlebetegnelse på en rekke neurologiske sykdommer som ligner på hverandre, og som alle kjennetegnes ved at de særlig gir problemer knyttet til bevegelser og bevegelighet. Dette forklares i korte trekk i denne folderen som er finansielt støttet av Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Impulskontrollforstyrrelser - folder

Det ble produsert og trykket opp en fire siders folder om impulskontrollforstyrrelser som er en vanlig bivirkning av medikamenter som gis for å lindre bevegelsessymptomene ved Parkinsons sykdom. Særlig utløses denne bivirkningen av dopaminagonister. Dette forklares i folderen som er finansielt støttet av Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Medlemsundersøkelse

I 2022 ble det ikke gjennomført en spørreundersøkelse blant personer med parkinsonisme og pårørende. Den planlegges gjennomført høsten 2023.

Vervekonkurranse og vervekampanje

Det ble laget vervefilm i 2022, samt kampanje i våre sosiale mediekkanaler.

I 2022 arbeidet vi med innhold på medlemssidene for å forenkle budskapet, få en «rød tråd» og få enda mer frem fordeler og fellesskapsfølelsen ved å bli medlem.

Det ble gjennomført en vervekonkurranse for foreningene i perioden 1. juni - 31. oktober, samt en digital vervekampanje i perioden 16. september - 31. november.

Den fylkesforeningen og den lokalforeningen som hadde størst prosentvis økning i antall nye medlemmer i tidsrommet 1. juni – 31. oktober vant. Resultatene ble offentliggjort under forbundets årskonferanse i november. Trøndelag Parkinsonforening og Østerdalen Parkinsonforening ble vinnerne med en økning i medlemstallet på i overkant av 9 % og 13 % i perioden.

I tillegg ble det gjennomført en digital vervekampanje i perioden 16. september – 31. november. Den digitale vervekampanjen på Facebook og Instagram ble frontet av Liv Pilbeam, Ivar Dyrhaug og Edgar Valdmanis og Kirsten Valdmanis, Alf Magne og Heidi Bye.

I november hadde vi medlemskap til kroner 50 ut året (innmeldingsperiode fram til 1. desember).

Tallene for nyinnmeldte i kampanjeperiodene:

- Vervekampanjen for foreningene ga 420 nye medlemmer i perioden 1.6 – 31.10.
- Den digitale vervekampanjen ga 275 nye medlemmer i perioden 16.9 – 31.11.

Mitt beste råd

Prosjektet «Mitt beste råd» - intervjuer med fagpersoner, bidro i stor grad til større forståelse og oppmerksomhet rundt behandling av parkinson. Lettfattelige og korte intervjuer med fokus på fagpersonen som menneske, og bakgrunnen og drivkraften i jobben. Samtidig gir intervjuobjektene sine beste råd til personer med parkinson og pårørende. Målet er å inspirere målgruppen til å oppsøke fagpersoner og økende oppmerksomhet rundt behandling. I prosjektet var det spesielt viktig å få fram fagprofesjoner som ofte ikke blir nevnt i parkinson-sammenheng, eksempelvis audiopedagog, sexologisk rådgiver, tannlege, psykolog, advokat, boksetrener, og idrettspedagog. Intervjuene er publisert på Instagram, Facebook, hjemmesiden og medlemsbladet. 16 intervjuer ble publisert i 2022. Prosjektet ble avsluttet 30. juni 2022. Finansiell støtte av Stiftelsen Dam.

<https://www.instagram.com/norgesparkinsonforbund/>

Arrangementer, kurs og seminarer

Interne arrangementer

Landsmøte

Landsmøte blir avholdt annen hvert år, og det ble derfor ikke gjennomført Landsmøte i 2022. Neste Landsmøte juni 2023.

Årskonferanse

Det ble arrangert og gjennomført fysisk årskonferanse på Quality Hotel Gardermoen 12.-13. november 2022. Totalt 75 deltakere fra hele landet.

På agendaen: Informasjon om vervekampanjen og prisutdeling til årets ververe. Foredrag om logopedi. Innslag om bordtennis med Oslo Bordtennisklubb. Kommunale råd fra Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO). Presentasjoner fra hver fylkesforening. Felles gruppearbeid med tematikken «hvor er vi og hvor skal vi». Ivar Dyrhaug og Edgar Valdmanis fra Oslo og Akershus Parkinsonforening var ansvarlig for underholdning og Quiz i forbindelse med festmiddagen. Norges Parkinsonforbunds ildsjelpris ble delt ut av Stian Slotterøy Johnsen, generalsekretær i Frivillighet Norge, og Årets forening i Norges Parkinsonforbund ble delt ut av Anita Vatland, daglig leder i Pårørendealliansen.

Regionale innspillmøter

Det ble avholdt to digitale runder med innspillmøter med fylkes- og lokalforeninger i hele landet, vår og høst.

Andre arrangementer

Parkinsondagen

Den internasjonale parkinsondagen markeres over hele verden 11. april hvert år til minne om fødselsdagen til den britiske legen James Parkinson (11. april 1755-21. desember 1824), som først beskrev Parkinsons sykdom for 205 år siden. I 2022 falt parkinsondagen i påskeuken derfor inviterte Norges Parkinsonforbund og Lørenskog Parkinsonforening til et samarbeidsarrangement 31.3 for å markere parkinsondagen.

Den internasjonale parkinsondagen er en viktig markering for å synliggjøre parkinsonsaken og for å informere om diagnosen. Arrangementet ble annonsert i våre sosiale kanaler samt i medlemsbrev i forkant av aktivitetene.

Programmet var blanding av faglig godt innhold om Parkinsons sykdom med nevrolog og personer med parkinson, samt kulturelle innslag og fokus på Frivillighetens år 2022.

Den internasjonale parkinsondagen ble markert i Lørenskog Kulturhus med Jan Bjørneboe som konferansier.

For hele landet ble første del av arrangementet streamet direkte i Norges Parkinsonforbund Facebook-kanal. Åpen for alle som ville kunne delta digitalt, uten påmelding i forkant. Opptak av direktesendingen tilgjengelig på parkinson.no og YouTube i etterkant.

Arrangementet er støttet av Stiftelsen Dam. Parkinsondagen 2022 var en del av [Frivillighetens år 2022](#).

[Den internasjonale parkinsondagen 2022 - https://www.youtube.com/watch?v=8XgUnSGEhug](https://www.youtube.com/watch?v=8XgUnSGEhug)

Arbeidslivseminar

Norges Parkinsonforbund arrangerte digitalt arbeidslivseminar i november. Jurist Atle Larsen ved FFOs rettighetscenter presenterte viktige forhold i arbeidslivet for de som er selvstendig næringsdrivende, i arbeidslivet eller på vei ut. Han fortalte om gode råd om viktige temaer knyttet til arbeidsliv og parkinson, rettigheter og tips. Det var anledning til å stille spørsmål i forkant som ble besvart i løpet av de tre filmene som ble laget. Det var i et digitalt seminar med ca 125 deltakere, opptakene i etterkant viser til sammen 404 visninger så langt.

<http://parkinson.no/aktuelt/parkinson-og-arbeidsliv>

Helgeseminar for yngre personer med parkinson

Det ble den 27. – 29. mai arrangert helgeseminar for yngre personer med parkinson og pårørende.

Samlingen var på Soria Moria Hotell i Oslo. Det var lagt vekt på en sosial helg med uteaktiviteter og aktuelle foredrag med informasjon om parkinson. Eget opplegg for pårørende der det var hensiktsmessig. Arrangementet var fulltegnet og hadde 55 deltakere. Støttet av Stiftelsen Dam.

Deltakere og ansatte i Norges Parkinsonforbund i klatreparken i forbindelse med samling for yngre personer med parkinson, mai 2022.

Familiesamling

I oktober ble det arrangert familiesamling i Skien fritidspark. Det var i hovedsak for barnefamilier med barn opp til 16 år der mamma eller pappa har Parkinsons sykdom. Under familiesamlingen var det foredrag med familieterapeut, parkinsonsykepleier og nevrolog. Helgen var full av aktiviteter for både barn og foreldre, og en fin anledning til å møte andre i samme situasjon. Alle aktiviteter og overnatting i Skien fritidspark. Arrangementet var fulltegnet med 10 familier. Støttet av Stiftelsen Dam.

Temadager «Tema Parkinson – de gode hjelperne i ParkinsonNet»

To temadager med mål om å samle fagpersoner og publikum til åpen dag. Dette for å tilgjengeliggjøre fagpersoner for spørsmål og samtaler.

Dag 1 ble gjennomført 8. desember 2021 som omtalt i årsrapport for 2021.

Dag 2 gikk av stabelen 19. mai 2022 i Stavanger. Norges Parkinsonforbund ønsket brukere, pårørende og fagpersoner velkommen til åpen dag med "de gode hjelperne i ParkinsonNet», en tverrfaglig samling for økt kunnskap for en bedre hverdagsmestring med sykdommen.

Noe av midlene i prosjektet ble søkt omdisponert og innvilget. Dette grunnet at den ene dagen ble digitalt og derfor utgjorde mindre kostnader. Resten av midlene gikk til blant annet brukermedvirkning i forbindelse med ParkinsonNet og et arrangement med fagveiledere og brukermedvirkere 19. oktober på Thon Hotel Opera.

Forskningstildelingen

Forskningstildelingen ble gjennomført i Bergen 28. november 2022. Norges Parkinsonforbund ved generalsekretær Britt Inger Skaanes og Norges Parkinson Forskningsfond ved styreleder Knut-Johan Onarheim, tildelte ti forskningsprosjekter 3 millioner kroner i støtte for 2022. Arrangementet var på Grand Hotel Terminus.

På agendaen var det tildeling av midler til de ulike studiene og forskerne, og foredrag om forskningen som skal gjennomføres. Blant annet fra Charalampos Tzoulis, professor og visedirektør ved Neuro-

SysMed på Haukeland universitetssjukehus, som snakket om banebrytende forskning ved Parkinsons sykdom. Forsker Christian Dölle ved Haukeland universitetssjukehus snakket om forskningsprosjekt på NAD. Det var også musikalsk innslag med gruppen Trojka. Givere fra hele landet, og fagpersoner samt medlemmer i Bergensområdet var invitert. Til sammen 60 deltakere.

Nettmøter og webinarer med fagpersoner

Prosjekt fremtidshåp

I prosjekt «Fremtidshåp» som ble gjennomført i 2021/2022, ble det satt fokus på parkinsonforskning i møte med noen av de fremste forskere i parkinsonforskningsmiljøet i Norge. De fortalte om pågående studier, resultater og funn så langt i forskningen, samt hvordan delta.

I vedlagte link fra hjemmesiden er oversikt over prosjektet, filmene og ytterligere informasjon. Prosjektet er støttet av Stiftelsen Dam. Medlemsbladet Tema parkinson nr 2/22 dreide seg i all hovedsak om dette prosjektet.

[Fremtidshåp filmer og artikler 2021 og 2022 - https://parkinson.no/om-parkinson/forskning/fremtidsh%C3%A5p-filmer-2021-og-2022](https://parkinson.no/om-parkinson/forskning/fremtidsh%C3%A5p-filmer-2021-og-2022)

Fagdag om impuls kontrollforstyrrelser ved Parkinsons sykdom

I desember ble det arrangert fagdag på Rikshospitalet om impuls kontrollforstyrrelser ved Parkinsons sykdom. Professor Espen Dietrichs (OUS), nevrolog Silje Bjerknes (OUS) og seniorrådgiver helsefag Ragnhild S. Støkket i Norges Parkinsonforbund, holdt innlegg om ulike sider ved impuls kontrollforstyrrelser. Samt det ble gitt informasjon om hjelpetilbud og oppfølging. Arrangementet er støttet med midler fra Lotteri- og stiftelsestilsynet. 71 deltakere. Opptak ligger tilgjengelig i våre kanaler.

[Fagdag om impuls kontrollforstyrrelser - https://www.youtube.com/watch?v=zLSIbYGAUx4](https://www.youtube.com/watch?v=zLSIbYGAUx4)

Internasjonalt samarbeid

Nordisk Parkinsonråd (NPR)

Nordisk Parkinsonråd er et samarbeidsorgan for alle de nordiske lands parkinsonorganisasjoner. Medlemsorganisasjonene er fra Finland, Sverige, Danmark, Island, Færøyene og Norge. Nordisk Parkinsonråd arrangerer nordisk seminar for medlemsorganisasjonene hvert år for å bidra til erfaringsutveksling, få ideer fra hverandre og snakke om felles utfordringer. Nordisk Parkinsonråds årsmøte arrangeres i tilknytning til dette.

I 2022 var Norge vertsland, og den 11. - 13. mai møttes representanter fra de nordiske landene, i Stavanger/Sola. En viktig arena for erfaringsutveksling og godt å møtes fysisk igjen etter flere år med pandemi. Fra Norge deltok forbundsleder, generalsekretær og assisterende generalsekretær. Temaer var bl.a. yngre arbeid, politisk påvirkningsarbeid, frivillighet og styrking av lokalforeninger og medlemsvekst. I tillegg hadde vi invitert gjester fra NKB som holdt faglige foredrag om deres arbeid med særlig fokus på Parkinsonregisteret. Generalsekretær i Norges Parkinsonforbund Britt Inger

Skaanes var leder i Nordisk Parkinsonråd fra mai 2021 – mai 2022. I 2023 er Finland vertsland for møtet.

Nordisk Parkinsonråd samlet i Stavanger i mai 2022.

Nasjonalt samarbeid

Nasjonal kompetansetjeneste for bevegelsesforstyrrelser (NKB)

Forbundet har tett og løpende dialog med Nasjonal kompetansetjeneste for bevegelsesforstyrrelser (NKB) omkring aktuelle faglige vurderinger og saker forbundet arbeider med. Samarbeidet er styrket gjennom arbeidet med ParkinsonNet, etablering av nytt parkinsonregister og ulike informasjonsprosjekter. NKB fikk i slutten av 2021 beskjed om å starte planlegging av omlegging fra nasjonal kompetansetjeneste til nasjonalt kvalitets- og kompetansenettverk. Dette har vi jobbet for å påvirke. I mai var vi i møte med HelseVest og MS-forbundet om omorganiseringen av NKB, og i juni sendte vi et brev til Helse- og omsorgsdepartementet om våre bekymringer i samme forbindelse.

www.sus.no/nkb

Samarbeid hjernehelseområdet

Norges Parkinsonforbund samarbeider tett med Hjernerådet, Norsk Epilepsiforbund, MS Forbundet og CP-foreningen om felles problemstillinger og politikkutforming innenfor nevrofagområdet. Samarbeidet blant annet om Arendalsuka og Statsbudsjettet i 2022.

Stortingets høringer høsten 2022: Fra venstre: Magne Wang Fredriksen – generalsekretær MS-forbundet, Sissel Haavaag – generalsekretær Epilepsiforbundet, Eva Buschmann – generalsekretær CP-foreningen, Britt Inger Skaanes – generalsekretær Norges Parkinsonforbund og Henrik Peersen – generalsekretær Hjernerådet.

Forskning

Norges Parkinsonforbund er naturlig samarbeidspartner for norske parkinsonforskere. Fra 2017 innførte myndighetene krav om systematisk brukermedvirkning og involvering ved alle forskningsprosjekter som det søkes økonomisk støtte til fra regionale helseforetak, Forskningsrådet og andre offentlige tilskuddsytere. Forbundet mottok flere henvendelser fra norske forskere i forbindelse med deres årlige søknader til de regionale helseforetakene. Forbundet imøtekommer, vurderer og anbefaler forskningsøknader som kommer fra kjente fagmiljøer tilknyttet anerkjente forskningsinstitusjoner.

Eksempler på forskningsprosjekter der forbundet har vært samarbeidspartner eller involvert i 2022:

- OptimPark, 3-4 års forskningsprosjekt i regi av Universitetet i Oslo (styringsgruppe): <https://www.med.uio.no/helsam/forskning/prosjekter/optim-park/>
- ePark-studien, om kognitiv atferdsterapi gitt over internett har effekt på psykiske vansker hos folk med Parkinsons sykdom. [ePark-studien - Helse Stavanger \(helse-stavanger.no\)](https://www.helsestavanger.no/ePark-studien)
- Nasjonal kompetansetjeneste for bevegelsesforstyrrelser (NKB) skal teste et nytt norsk undersøkelsesverktøy for Parkinsons sykdom (MDS-UPDRS). [Poster MDS-UPDRS.pdf \(helse-stavanger.no\)](https://www.helsestavanger.no/poster-mds-updrs)
- Forskere ved Stavanger universitetssjukehus ønsker å finne nye og viktige sykdomstegn i tidlig fase ved Lewy-legeme sykdom (Parkinson sykdom og demens med Lewy-legemer). [Vil du delta i viktig forskning på hjernesykdommer? - Helse Stavanger \(helse-stavanger.no\)](https://www.helsestavanger.no/vil-du-delta-i-viktig-forskning-pa-hjernesykdommer)
- Bacillus subtilis PXN2 as a probiotic dietary supplement to treat PD, NKB www.sus.no/nkb
- GCase/alpha-synuclein signatures for targeted trial selection in PD, NKB www.sus.no/nkb

- NOPARK, NeuroSysMed, Haukeland universitetssjukehus
<https://neuro-sysmed.no/dis-clinic-stud/parkinsons-disease/>
- Universitetet i Oslo, Det medisinske fakultet, Pasientforløp for personer med parkinson,
<https://dam.no/prosjekter/pasientforlop-for-personer-med-parkinson/>
- Universitetet i Oslo, Det medisinske fakultet, merverdi av brukervedvirkning
<https://dam.no/prosjekter/merverdi-av-brukervedvirkning/>

Hjernerådet

Norges Parkinsonforbund er medlem av Hjernerådet. Hjernerådet er en sammenslutning av pasientorganisasjoner, fagorganisasjoner, forskningsmiljøer, institusjoner og interessegrupper. Hjernerådet har kontor i lokalene sammen med Norges Parkinsonforbund, Hodepine Norge og Norsk Epilepsiforbund.

www.hjerneradet.no

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO)

Norges Parkinsonforbund er medlem av FFO. Brita Faaberg representerte Norges Parkinsonforbund på FFOs representantskapsmøte 19. november 2022.

www.ffe.no

Studieforbundet Funkis

Forbundet er medlem av Studieforbundet Funkis og rapporterer årlig inn studietimer som gir økonomisk uttelling for sentralledet og lokal- og fylkesforeningene.

www.funkis.no

Stiftelsen Dam

Forbundet er medlem av Stiftelsen Dam. Stiftelsen Dam er en av Norges største stiftelser og gir penger til helse- og forskningsprosjekter som skal gi bedre helse gjennom deltakelse, aktivitet og mestring for folk i Norge. Under koronaperioden har det vært ekstra bevilgninger i forbindelse med blant annet sårbare eldre. Generalsekretær ble i mai 2022 valgt inn i styret til Stiftelsen Dam.

www.dam.no

Frivillighet Norge

Forbundet er medlem av Frivillighet Norge, som er frivillig sektors interessepolitiske samarbeidsforum.

www.frivillighetnorge.no

Fundraising Norge

Forbundet er medlem av Fundraising Norge (tidligere Norges Innsamlingsråd, byttet navn i 2021), som er en interessepolitisk og faglig aktør som bistår norske organisasjoner og institusjoner som regelmessig skaffer midler til sin virksomhet gjennom innsamlinger. Fundraising Norge jobber for alle som driver med fundraising i Norge.

<https://innsamlingsradet.no/>

Pårørendealliansen

Norges Parkinsonforbund ble i 2022 medlem i Pårørendealliansen, en sterk paraplyorganisasjon, som på nasjonalt nivå aktivt arbeider for pårørende og deres rettigheter. Pårørendealliansen er en frittstående paraplyorganisasjon som skal synliggjøre pårørende og familieomsorgens utfordringer, uavhengig av hvem man er pårørende til. Organisasjonen er en aktiv pådriver i utformingen av pårørendepolitikk i Norge på vegne av alle pårørendegrupper. Pårørendealliansen samarbeider med og innhenter kunnskap og erfaringer fra nasjonale og internasjonale organisasjoner og fagmiljøer innen pårørendefeltet, og arbeider for bedre vilkår for alle pårørende, uansett hvem de er pårørende til. Pårørendealliansen har 36 medlemsorganisasjoner. Forbundet har store forventninger til at samarbeidet vil være positivt for pårørende til mennesker med parkinson.

[Pårørendealliansen \(parorendealliansen.no\)](https://parorendealliansen.no)

Representasjon i eksterne utvalg

Nordisk Parkinsonråd (NPR)

Trygve Andersen, Malin Svinndal Gundersen, Britt Inger Skaanes

Referansegruppe for Nasjonal kompetansetjeneste for bevegelsesforstyrrelser (NKB)

Britt Inger Skaanes

Nasjonal kompetansetjeneste for bevegelsesforstyrrelser (NKB) brukerutvalg

Eilif Nordseth, Trine Lise Corneliussen og Heidi Bye

Norsk Parkinsonregister og biobank

Brukerrepresentant Britt Inger Skaanes

Nasjonal referansegruppe for dyp hjernestimulering

Brukerrepresentant Britt Inger Skaanes og Ragnhild Støkket

Norges Parkinson Forskningsfond

Styremedlemmer Trine Lise Corneliussen og Britt Inger Skaanes.

Fondet avgir egen årsberetning.

Statens helsetilsyn

Ragnhild Støkket, leder brukerrepresentant for FFO

Frivillighet Norge/Frivillighetens år 2022

Sverre Nilsen representerte FFO i kommunikasjonsgruppa for frivillighetens år 2022.

ParkinsonNet

Det var i alt totalt 18 brukarmedvirkere fra system- og tjenestenivå fra Norges Parkinsonforbund i ParkinsonNet i utgangen av 2022. Link: [Oversikt brukarmedvirkere ParkinsonNet](#)

Torbjørn Akersveen er brukerrepresentant på systemnivå i nasjonal koordineringsfunksjon.

Neuro-SysMed

Medlem av brukerutvalget: Ragnhild Støkket, Trine Lise Corneliussen. Kjell Grorud tok over etter Trine Lise Corneliussen i løpet av 2022.

Helsedirektoratets brukerråd

Britt Inger Skaanes (vara)

Helsedirektoratet brukergruppe, Stortingsmelding nr 24

Ragnhild Støkket

OptimPark brukergruppe

Britt Inger Skaanes, Skjalvor Berg Larsen, Pål Christian Roland og Heidi A. Bye

Sentralt brukerutvalg Oslo universitetssykehus

Pål Christian Roland (FFO)

Nervoklinikkens brukerutvalg Oslo universitetssykehus

Jan Bjørneboe

Regionalt brukerutvalg Helse Midt HF

Brukerutvalgsmedlem FFO Torbjørn Akersveen

Pasientpanel Nasjonal Helse- og samhandlingsplan HOD

Mette Granum Holm, oppnevnt gjennom FFO fra desember 2022

Aktørnettverket – Norge trenger en rehabiliteringsreform

Malin Svinndal Gundersen

Mars 2023

Trygve Andersen
Forbundsleder

Pål Christian Roland
Nestleder

Arnt Zimmermann
Styremedlem

Brita Faaberg
Styremedlem

Heidi E. Aadde Bye
Styremedlem

Kari Brekke Arnesen
Styremedlem

Ole-Stian Hansen
Styremedlem

Britt Inger Skaanes
Generalsekretær

Følgende dokument **2022 Årsberetning NPF** er signert av:

Andersen, Trygve - 30.03.2023 16:43:48 (UTC)

Roland, Pål Christian - 12.04.2023 06:59:04 (UTC)

Zimmermann, Arnt - 30.03.2023 15:44:12 (UTC)

Bye, Heidi E - 30.03.2023 15:18:28 (UTC)

Arnesen, Kari Brekke - 30.03.2023 15:19:34 (UTC)

Faaberg, Brita - 30.03.2023 16:52:32 (UTC)

Hansen, Ole Stian - 11.04.2023 09:24:52 (UTC)

Skaanes, Britt Inger - 31.03.2023 07:14:04 (UTC)

Dette dokumentet inneholder informasjon om digitalt utførte signeringer ved hjelp av BankID via e-signeringstjenesten signident.no. E-signering med BankID er juridisk bindende, jfr. Esignaturloven.

Signeringshistorikkens digitale spor er lagret i et Signert Data Objekt (SDO) hos dokumenteiers konto på signident.no. Signaturene kan verifiseres via BankIDs SDO-leser (tilgjengelig via signident.no og bankid.no).

Signident anbefaler dokumenteiere alltid å sørge for lokal lagring av SDO i sine lokale arkiver i tillegg til lagring av dette dokumentet.

For vilkår for bruk av signident.no, se <https://www.signident.no/vilkar-for-bruk-av-tjenesten/>.